

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cum S. Scripturæ, tum SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 1. Prædicatores sunt dentes Ecclesiæ, quorum cura est duriores diuinæ legis morsus commanducare, vt possint deglutiri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

gentissimæ facis oriri facit, vt illustret, tam eos qui diuinum eius laudant nomen, quàm eos, qui eum blasphemant; & pluit super iustus vineam qui ei seruit, & peccatoris, qui eum offendit: & vos ipsos tales ostendite, si vos filios talis patris esse gloriamini. Datum hoc est difficile, arduum & asperum. Idam naturæ: verumtamen, reddet illud non solum leue, sed & facile, & suauis Spiritus S. gratia, illam rogiemus per intercessionem eiusdem thesauraria, eam salutantes. *Aue Maria.*

S. I. Predicatores sunt dentes Ecclesiæ, quorum cura est diuina legis morsus commandare, vt possint deglutiri.

Opinatus est Diuus Ambrosius a & ante illum inter Græcos celebris Diuus Gregorius Nazianzen b & demum D. Gregor. Papa, inter Latinos admirabilis e maxime proprium fuisse Hieroglyphicum, & diuinum schema, quo caelestis sponsus officium declarauit Prædicatorum Ecclesiæ, eos Ecclesiæ dentes nominans. Aggreditur caelestis sponsus diuina quadam vrbauitate verborum Sponsæ suæ Ecclesiæ pulchritudinem prædicare, & eam per partes singulas seu membratim considerat, caput, capillos, oculos, labia, collum, pectus &c. in quibus pariter exponit subeili quodam stylo, distincta, & propria exercitia, & fidelium officia, ex quibus illa componitur. In particulari verò eius extollit dentes: *Dentes tui, sicut gregei conseruati, quia ascenderunt de lauacro, omnes gemellis feribus, & sterilis non est inter eos.* Per dentes signat Prædicatores, & resolutorie illos extollit ex eo, quod in dentibus, vt magis excellens prædicatur: esse illos albos, nitidos, fortes, vartos, æquales, velut oues albae, loræ, nitidæ, inter se coherentes, iunctis sibi agniculis, inter quos nulla intercurrat vacuitas: tales enim oportet esse prædicatores, albos puritate, nitidos sanctitate, virtute fortes, charitate vnitos, in doctrinâ æquales, vt illud impleant, quod D. Paulus Prædicatorum Magister ordinauit: *Obsecro autem vos fratres, per nomen Domini nostri Iesu Christi, vt id ipsum dicatis omnes, & non sint in vobis schismata:* Videamus modo cur diuinus sponsus dentibus comparet Prædicatores?

I. Respondent prædicti Patres: Quia hoc est dicatores prædicatorum officium, illud agere in corpore Ecclesiæ myltico, quod dentes agunt in naturalibus. Perpicuum est, dentes præcisè requiri in

corpore, vt cibos disponant, quibus sustententur. Indiget homo, & quodcumque viuens alimento, quod in stomachum traici non potest, nec prodesse, sicut est in se, nisi ad id præparetur: ad hoc requiruntur dentes, qui hoc agunt, vt bolus possit deglutiri, qui non possit integer, & illum commanducando, sic, vt eum stomachus queat digerere, nisi enim hoc fieret, mortem adferret, vt multis accidit, qui apoplexiâ vel cibi nimia repletionem corruerunt: eo quod integras partes carnis vel cruas herbas deglutierunt. Alimento animæ, lex est diuina, quæ tot habet bolos, quot legis mandata: Hæc est quæ animæ vitam conseruat. Et sicut ille, qui cibo abstinet, viuere non potest, ita & illi, qui Dei non seruat præcepta, æternum viuere est impossibile. Hoc Christus insinuauit adolescenti, teste D. Math. sic eum interrogauit: *Quid Matt. 19. faciendo vitam æternam possidebo?* (Cui ille) *Si 17. vis ad vitam ingredi, serua mandata.* Addo & aliud Christi verbum: *Meus cibus est, vt faciam Ioan. 4. voluntatem eius, qui misit me.* Ob hanc rationem lex Dei, lex vitæ vocatur. *Lex spiritus vitæ. Rom. 8. 2. 14.* Integra & tota debet deglutiri & sumi, si viuere desideres: hic verum est prouerbum hoc: aut comedere, aut mori.

D. Ezechieli & D. Ioanni præscribitur, si vitam velint, integrum deuorent volumen, quod eorum manibus offerretur, quo lex Dei continebatur, & in ipsis videtur nobis Deus idem volumen offerre, dicens: *Comede volumen istud. Ezech. 3. 1.* Sumito illum bolum, bolum durum ad deglutendum, & aliquando occurret tibi bolus tam asper & durus, vt os dixeris, & tibi sit impossibile illum in stomachum traicere, & minus illum digerere: Sublannat D. Hieron. quendam Pelagianum, in quem scribit, qui, Magistri sui Pelagij secutus doctrinam, diuinæ gratiæ, ad implendam Dei legem negabat necessitatem, & eo nititur fundamento, quod Dei lex facilis esset obseruatu, nec quidquam in ea nobis à Deo præcipi difficile: quocirca nobis ad eius obseruantiam sufficere proprias vires ac naturales. O sus Bæotica (ait D. Hieronym.) An tibi tam facile videtur id omne, quod Deus suâ nobis lege mandauit? Vbinam est illud quod ait: *Si quis Luc. 9. 23. vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam quotidie.* An tibi hoc tam leuidentense? Vbinam illud quod tibi præcipit: *Si quis te Matth. 5. percussor in dexteram maxillam, præbe illi & alteram, & si qui tecum vult iudicio contendere, & tunicam tuam tollere, dimitte illi & pallium?* Vbinam & illud: vt vitam tuam abneget, & pro-

3
Apo. 10.
9.
Ezech. 3. 1.
Lib. 2. contra Pelag.
Luc. 9. 23.
Matth. 5.

11. & propriam oderis animam, & tui ipsius martyr efficiaris; oculos eruere, si te scandalizant; praescindere manus ac pedes, si tibi sint offendiculis.

Ipse qui diuinam suam legem promulgauit, eam ut asperam, arctam, & difficilem protestatur, ac proinde a paucis inuentam & uitam, & hoc per D. Matth. dixit, vltus quadam interrogatione pharisaei communi Sacrae Scripturae ad exprimendum superlatiuum gradum. *Quam angusta porta, & arcta via est, quae ducit ad uitam, & pauci sui qui inueniunt eam!* Ita cecinit David, ut exprimeret diuini nominis celsitudinem: *Domine Dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in vniuersa terra?* Et ut gloriae magnitudinem declararet, interrogat, *Quam magna multitudo dulcedinis tuae, Domine?* Multos igitur habet diuinæ legis alimentum difficiles, quos traicitias & concoquas, bolos. Ad hoc autem necessarii sunt dentes, id est, praedicatorum, qui suo studio, eloquentia, diligentia, consideratione & doctis concionibus, Dei obstetricante gratia, bolos illos molliant, leniant, commandacent, ut de facili comedi, traici & digeri possint, exponendo, persuadendo, & omnes occurrentes difficultates alleuando.

Matth. 7. 14.

Psal. 8. 2.

Pf. 30. 20.

S. 2. Est hoc praeceptum difficile, & si fieri potuisset, iam nunc per contrariam consuetudinem fuisset abrogatum, maxime inter Hispanos.

¶ 4. Inter omnia diuinæ legis duriora praecepta, illud secundum mentem D. August. a cum impossibili decernat, quod prae manibus habemus. Scilicet amor inimicorum: *Recolite, ait, in omnibus iustificationibus Dominus, nihil mirabilius, & difficilius est, quam ut suos quisque diligit inimicos.* Est autem hoc tam arduum, ut ob id praecipue (sicut notat D. Hieron. b) quidam asserere aucti fuerint, Deum nobis praecipere impossibili; iudicabant enim praeceptum hoc euertere ipsam naturam, propriae contraire inclinationi, & destruere appetitum.

Et hoc in tantum, ut si lex Evangelica, nullum aliud praeter hoc, praeceptum contineret (teste D. Hieron.) illud solum sufficeret, ut illam tanquam arduam, & naturæ fortissimæ & validissimæ difficillimam iudicarem. Et hoc patet in eo quod accidit tempore D. Aug. ut ipse testatur. Erat Marcellinus Nobilis Romanus praecipuus, & Christianus, fidei Catholicæ adeo zelolus, ut

Lib. 2 contra Iulium.

Epist. 5 ad Marcellin.

pro illa martyrium subierit, ut refert D. Hieronymus. Hic Romæ laborabat ad legis Evangelicæ observationem composuit illos viginti duos libros de re: ut vero res feliciter haberet exitum; familiaritate coniunctus est D. Augustino, quem quot die per litteras consulebat, qui ad eius petitionem composuit illos viginti duos libros de ciuitate Dei, quos satis nemo laudauerit. Et inter alia, de quibus eum consulebat, hoc vnum dilectio fuit de praecepto diligendi inimicum, dicens: inuicem quod dum Gentilibus legem proponeret Evangelicam, bene & attentè eum audirent vsque scilicet dum hoc illis praeceptum proponeret; & sibi hoc quod Christo, contingeret: dum quadam die praedicaret profunda & diuina mysteria, attentè eum audiebant, qui praesentes aderant: at dum nauim in altum duceret, & sanctissimæ Eucharistiae panderet sacramenta, ecce turbantur, repugnant, retrocedunt: *Durus est hic sermo, & quis potest eum audire?* Ita contigit Marcellino; Auocabant illum Gentiles, & quidem liberè, de lege Evangelica concionantem. Verumtamen ut primum cepit proponere praeceptum illud: *Diligite inimicos:* Resistunt omnes, turbantur omnes, vociferantur omnes: *Durus est hic sermo, & quis potest eum audire?*

Primo namque iudicabant hanc legem repugnare legi naturali: manifestum enim est, quod secundum naturalem inclinationem, vnum quodque abhorret suum contrarium: ignis aquam, quæ illum conatur extinguere, & aqua ignem, qui quid non agit, ut illum consumat? Repugnat agnus lupo, canis feli, & nullum animal tam mansuetum, quod non insurgat in sibi contrarium, vsque ad formicam, cui dum illum proteris, sua bilis inest. Hæc naturalis inclinatio nequaquam mala esse potest, cum eam ipse naturæ conditor infuderit, qui pariter & suos odit inimicos: de quo ira Sapiens: *Oculo sunt Deo impius & impietas eius.* Secundo aiebant: Hæc lex absit, ut bona sit, quin potius omne nostrum destruit & euertit bonum. Omne namque bonum, quod praetendere vel obtinere potest homo, rebus speciebus boni describitur. Ut nota D. Ambros. a & exponit D. Thomas b bono officio scilicet delectabili, honesto & utili. *Omne bonum, q. 10. aut est delectabile, aut utile, aut honestum.* Quid b 1. p. 1. quid laborantes praecedunt, aut sunt delectatæ, a bono aut honores, aut commoda. Hæc autem lex, nec bonum horum aliquid continet, nec adducit, quinimo, hæc omnia destruit. Primum enim quod praecipit non est delectabile, verius dicitur, nihil magis bono obstat delectabili: hoc pugnat, quique

I.

Dilectio

inimicorum

est

bonum

quod

destruit

bonum

quod

destruit

bonum

quod

destruit

bonum

quod

destruit

bonum

quod

destruit

bonum

quod

destruit

bonum

quod

destruit

bonum

quod

destruit